

คู่มือ บันทึกข้อความ

ส่วนราชการสปอ. (สท. ส่วนคดีเปรียบเทียบปรับ โทร. ๐-๒๒๐๒-๓๑๔๙ โทรสาร ๐-๒๒๐๒-๓๐๔๕-๖)

ที่ อก ๐๒๐๙/๒๒๕๕ วันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๕๓

เรื่อง ขอร้องการเป็นโรงงานตาม พ.ร.บ. โรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ กรณีกิจการลานตากมันเส้น

เรียน อสจ.เลย

ตามบันทึกข้อความ สอจ.เลย ที่ ลย ๐๐๒๘(๓)/๑๒๔๐ ลงวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๕๓ ประสงค์จะขอหารือว่า กิจการลานตากมันเส้นจัดเป็นโรงงานตาม พ.ร.บ. โรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ หรือไม่ โดยมีข้อเท็จจริงตามข้อหาดังนี้

๑. ลานตากมันเส้นปูพื้นด้วยคอนกรีตมีเนื้อที่ประมาณ ๕-๑๐ ไร่
๒. ในบริเวณกิจการไม่ได้ติดตั้งเครื่องหันหัวมันสำปะหลัง (เครื่องไม่มันเส้น)
๓. เครื่องจักรที่ใช้ในกิจการ ได้แก่ รถดักล้อยางขนาด ๘๕ แรงม้า รถโรยมันเส้นขนาด ๑๔ แรงม้า รถลากเกลี่ยกลับมันเส้นขนาด ๑๔ แรงม้า รวมกำลังเครื่องจักร ๑๑๓ แรงม้า
๔. จำนวนคนงาน ๓ คน
๕. ในบริเวณกิจการไม่มีไซโล โกดังหรืออาคารคลังสินค้า
๖. ขั้นตอนการทำงานเริ่มจากรับมันเส้นสดของโรงงานอื่นเข้ามาเทกองบนลานตาก ใช้รถดักล้อยางดักมันเส้นใส่รถโรยมันเส้นเพื่อโรยมันเส้นเป็นชั้นบางลานตาก ใช้รถลากเกลี่ยกลับมันเส้นเป็นระยะ เมื่อมันเส้นแห้งดี (ความชื้นไม่เกิน ๑๔ เปอร์เซ็นต์) ใช้รถดักล้อยางเกดรวบรวมเป็นกองแล้วดักขึ้นรถบรรทุกส่งจำหน่าย

สปอ. พิจารณาข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว รวมทั้งได้ประสานงานกับ สอจ.เลย เพื่อขอทราบข้อเท็จจริงเพิ่มเติมแล้วเห็นว่า พ.ร.บ. โรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้บัญญัติความหมายของคำว่าโรงงานไว้ในมาตรา ๕ โดยบัญญัติว่า “‘โรงงาน’ หมายความว่า อาคาร สถานที่ หรือยานพาหนะที่ใช้เครื่องจักรมีกำลังรวมตั้งแต่ ๕ แรงม้า หรือกำลังเทียบเท่าตั้งแต่ ๕ แรงม้าขึ้นไป หรือใช้คนงานตั้งแต่ ๗ คนขึ้นไป โดยใช้เครื่องจักรหรือไม่ก็ตาม สำหรับผลิต ประกอบ บรรจุ ซ่อม ซ่อมบำรุง ทดสอบ ปรับปรุง แปรสภาพ ลำเลียง เก็บรักษา หรือทำสิ่งใด ๆ ทั้งนี้ ตามประเภทหรือชนิดของโรงงานที่กำหนดในกฎกระทรวง” และกฎกระทรวง (พ.ศ. ๒๕๓๕) ออกตามความใน พ.ร.บ. โรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ ลงวันที่ ๔ กันยายน ๒๕๓๕ กฎกระทรวงฉบับที่ ๑๕ (พ.ศ. ๒๕๔๔) ลงวันที่ ๑๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ กฎกระทรวงฉบับที่ ๑๖ (พ.ศ. ๒๕๔๕) ลงวันที่ ๓๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๔๕ และกฎกระทรวงฉบับที่ ๑๗ (พ.ศ. ๒๕๔๙) ลงวันที่ ๓๐ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๙ ได้กำหนดให้โรงงานตามประเภทหรือชนิดที่ระบุในบัญชีท้ายกฎกระทรวงเป็นโรงงานจำพวกที่ ๑ โรงงานจำพวกที่ ๒ และโรงงานจำพวกที่ ๓

จากบทบัญญัติในมาตรา ๕ และกฎกระทรวงทั้ง ๔ ฉบับจะเห็นได้ว่า การที่กิจการใดหรือ
ข้อเท็จจริงใดจะเป็นโรงงานภายใต้บังคับแห่ง พ.ร.บ.โรงงาน พ.ศ.๒๕๓๕ หรือไม่ จะต้องได้ความว่ามีข้อเท็จจริง
ครบ ๔ องค์ประกอบ ดังนี้

(๑) มีอาคาร สถานที่ หรือยานพาหนะ

(๒) ใช้เครื่องจักรมีกำลังรวมตั้งแต่ ๕ แรงม้า หรือกำลังเทียบเท่าตั้งแต่ ๕ แรงม้าขึ้นไป
หรือใช้คนงานตั้งแต่ ๗ คนขึ้นไป โดยใช้เครื่องจักรหรือไม่ก็ตาม

(๓) มีการทำ ผลิต ประกอบ บรรจุ ซ่อม ซ่อมบำรุง ทดสอบ ปรับปรุง แปรสภาพ ลำเลียง
เก็บรักษา หรือทำลายสิ่งใด ๆ

(๔) เป็นกิจการตามประเภทหรือชนิดของโรงงานที่กำหนดในกฎกระทรวง

จากข้อเท็จจริงตามข้อหารือแม้จะปรากฏข้อเท็จจริงว่า มีสถานที่ เครื่องจักรและคนงาน
รวมทั้งมีการทำหรือผลิตสิ่งใด ๆ อันเป็นไปตามองค์ประกอบข้อ (๑) ข้อ (๒) และข้อ (๓) ดังกล่าวข้างต้นก็
ตาม แต่เมื่อพิจารณาประเภทหรือชนิดของโรงงานที่กำหนดในบัญชีท้ายกฎกระทรวงทั้ง ๔ ฉบับแล้วไม่
ปรากฏว่ากิจการตามข้อเท็จจริงที่หารือจะเป็นกิจการที่กำหนดอยู่ในบัญชีประเภทหรือชนิดของโรงงานที่
กำหนดอยู่ท้ายกฎกระทรวงดังกล่าว

ฉะนั้น จากข้อเท็จจริงตามที่ สอบจ.เลย หารือมานี้กิจการตามที่หารือ จึงไม่จัดเป็นโรงงาน
ภายใต้บังคับแห่ง พ.ร.บ.โรงงาน พ.ศ.๒๕๓๕ เนื่องจากขาดองค์ประกอบในเรื่องประเภทหรือชนิดของโรงงาน
ตามที่กำหนดในบัญชีท้ายกฎกระทรวงตามที่บัญญัติในมาตรา ๕ อย่างไรก็ตาม สปอ. มีข้อสังเกตว่า หาก
กิจการตามที่หารือมานี้มีการทำหุ้มเป็นเส้น แวน หรือแท่ง เพิ่มเติมขึ้นมา กรณียอมจัดเป็นประเภทหรือ
ชนิดของโรงงานในลำดับที่ ๙(๖) แห่งกฎกระทรวง (พ.ศ.๒๕๓๕) ออกตามความใน พ.ร.บ.โรงงาน พ.ศ.๒๕๓๕
ลงวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๓๕ อันทำให้กิจการดังกล่าวมีองค์ประกอบของความเป็นโรงงานตามมาตรา ๕
ครบถ้วน กิจการดังกล่าวย่อมอยู่ในบังคับแห่ง พ.ร.บ.โรงงาน พ.ศ.๒๕๓๕

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

(นายนิฐิต นัฐสมบูรณ์)
รองปลัดกระทรวง ปฏิบัติราชการแทน
ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม

.....ผู้ตรวจ.....
.....ผู้แทน.....
.....ผู้พิมพ์.....